

Higgadt, megfontolt ember, vannak, akik szenttelennek tartják. Amikor igazgató lett, forrongott, változott a világ. Történelem járta, de ő soha nem akart történelmet csinálni. A hétköznapi ember volt. Talán azért tudta a Lovassyt elkormányozni azokban az izgatott években, mert soha nem hagyta el a matematikus tiszta törvényekre épülő nyugalma. Éveken át voltunk munkatársak. Akkor tiszteltem a legjobban, amikor a legközelebről láttam. Ma boldog nagypapa. Aki szenttelennek hiszi, hallgassa meg egyszer, amikor a kisunokáiról beszél.

Megvan-e az a bizonyos hozzáadott érték?

TAKÁCS JÓZSEF

A.I.: Jóska, igazán csak a rend kedvéért. Ugye tegeződhetünk?

T.J.: Természetesen.

A.I.: Köszönöm. És ha kezdhetjük...

T.J.: Igen.

A.I.: ...akkor hogyan lettél tanár és hogyan lettél matematikus?

T.J.: Nagyon valószínű, hogy úgy jártam én is a pályaválasztással, mint a tanítványaim nagy része. Én is úgy voltam, hogy nem volt még teljesen tiszta a kép. De háttér-információk nyilván érték az embert. A szüleim nagyon jó tanulók voltak, és én a tanítókról mindig csak jót hallottam. Lehet hogy nem véletlen, hogy ez így volt, mert az édesanyám szüleinek a szülei között volt egy tanító. Őt is nagyon

szerették a faluban, és mindig csak jót hallottam róla. Ezek biztos, hogy bennem lehettek. Másrészt a szüleim a pályaválasztás idején, amikor választani kellett, úgy gondolták, hogy a középiskolai tanár az egy nagyon megbecsült ember, és azért ők is úgy gondolták, hogy tanár legyenek.

A.I.: Hol végeztél?

T.J.: Csurgón a Csokonai gimnáziumban.

A.I.: Irodalomtörténeti helyen.

T.J.: Ó igen, hogyne.

A.I.: Voltak meghatározó tanáregyeniségek?

T.J.: Voltak, matematikatanárok, de a földrajzot, a történelmet is nagyon szerettem. Igazán kellems emlékeket őrizök a tanárimról. Az első matematikatanárom például nagyon imponáló egyéniség volt, szakmailag is, nagyon értett a szakmához. Őneki nem kellett táblázat a szövegfüggvény értékeknek a kisilabizálásához, őneki az fejben volt. És az imponáló dolog volt, legalábbis nekem.

Mert az ember persze utánaézett, hogy tényleg annyi-e, amennyit a tanár úr mond, persze, hogy a függvénytáblázatban megnéztük, és annyi volt. Szóval nagyon jó tanáraink voltak.

A.I.: Hova mentél egyetemre?

T.J.: Az még egy érdekes dolog. Bejelentettem, hogy az Eötvösre szeretnék menni, erre az osztályfőnököm mondja, hogy ez egy nagyon kényes dolog, mert az utóbbi időben többen is jelentkeztek oda matematika-fizika szakra, de senkit nem vettek fel. Na ebben a pillanatban tudtam, hogy csak oda fogok jelentkezni, csak azért is. És a felvételi valóban nagyon jól sikerült, fel is vettek. Én kollégista voltam, kétágyas szobák voltak, és Galambos Jancsival kerültem egy szobába. Galambos Jancsi meg a Lovassy gimnáziumban érettségizett. És nemcsak egyedül volt ő a Lovassy gimnáziumból, hanem többen is voltak, és érdekes, hogy a baráti köröm inkább ezek közül a gyerekek közül került ki. Úgyhogy én például Knoll Jánosról már egyetemista koromban nagyon sokat tudtam. Annak idején úgy volt, hogy a megyei tanácsok hirdették meg a pályázatokat. Én megnéztem a dolgokat, és több szempont szerint választottam. Egyetemista koromban nagyon jól röplabdáztam, NB I-es csapatban játszottam, főiskolai válogatott is voltam, és hát Veszprémben is volt egy nagyon jó röplabda csapat. Aztán a jövődöbelim sümegei volt, az is közel volt. Meg a Balaton-part, az is vonzotta az embert. Így aztán szinte minden összejött, csak egy dolog nem jött össze, az, hogy a Lovassy gimnáziumban lett volna álláshirdetés. Hanem a középiskolai fiúkollégiumban volt, de Veszprémben volt. Akkor ezt pályáztam meg, és két évig voltam a kollégiumban nevelő, közben pedig a Lovassyban meg általános iskolában is óraadó tanár.

A.I.: Milyen volt az a Veszprém, ahova te megérkeztél? Gondolom, egészen más volt, mint most.

T.J.: Nekem tetszett Veszprém. Minden volt itt. Voltak jó éttermek, ahol cigányzene volt, voltak szép régi épületek. Nem voltak lakótelepek. Ennekem nagyon tetszett a város, és nagyon jól éreztem magam a fiúkollégiumban.

A.I.: De azért amikor a Lovassy hívott...

T.J.: Jöttem, gondolkodás nélkül. Az úgy volt, hogy annak idején, amikor a Lovassyban lett egy szabad hely, az igazgatóság engem hívott. Az elképzelhetetlen volt, hogy egy ilyen hívásra nemet mondjon az ember. A nevelőtanárság is jó volt, de azért mégis az volt az igazi, amikor a Lovassy gimnáziumba taníthattam.

A.I.: Milyen volt az az iskola? A szelleme, a légkör, a szokások?

T.: Sok jó pedagógus volt, volt egy csomó nagy tanáregyéniség. Azt azért tudni kell, hogy annak idején nem volt ritka az ötvenfős osztálylétszám. Ebből adódik, hogy akkoriban aki szakmailag esetleg nem állt olyan stabil lábakon, nem volt tekintélye, nem tudta a gyerekekkel a kapcsolatot megtalálni, az ezt nem nagyon bírta, ötven gyereket egy osztályban. Ugyanis már akkor is nagyon jó színvonalú, elismert gimnázium volt a Lovassy.

A.I.: Fegyelem volt?

T.J.: Hogyne. Fegyelem volt. Nagy fegyelem volt. Ott az nem nagyon fordult elő, hogy becsengetés után öt perccel kászálódik be valaki az órára. Mihályi Karcsi bácsi becsengetéskor a kulcsosomót egy kicsit megrázta, és tudta mindenki, hogy itt órára kell menni.

A.I.: Ez még a Várban volt?

T.J.: Igen. A Várban.

A.I.: Jóska, ha már így a Várnál tartunk. Az hogyan volt, hogy a Várból a Lovassy ebbe az új épületbe

költözött? Ezt ti helyzetjavulásnak éltétek meg, vagy inkább helyzetromlásnak, akartátok, vagy inkább rátok tukmálták?

T.J.: Hát először is nem volt azt olyan nagyon könnyű megszerezni. Nyilván abban, hogy mi mehettünk oda, annak is szerepe volt, hogy a Lovassy híre volt a legnagyobb. Inkább javulásnak éreztük ezt, mert azért bármennyire is komfortossá próbálták tenni a régi épületet, ott mégis olajos padló volt, vastag falak, szóval nem volt tökéletes. Nem is tudta az ember, hogy az az új épület milyen lesz, de az biztos, hogy nagyobb volt és új volt. A költözés természetesen nem volt egyszerű dolog. Máig sajnálom például azt, hogy annak idején a fizikaszertár átköltözése nem sikerült százszázalékosan. De hát az nagyon nagy munka volt, sokat kellett vele foglalkozni, fizikailag is. Nem úgy volt, hogy megbízunk egy céget, aztán az átköltözteti az iskolát, hanem a tanárok és diákok is nagyon komolyan részt vettek.

A.I.: Te matematika-fizika szakos tanár vagy, és nem titok, hogy a Lovassy egyik karakteradó iránya a matematika tagozat. Neked milyen szereped volt ennek a tagozatnak az elindításában és abban, hogy a Lovassy egyértelműen „főreálgimnáziummá” alakult?

T.J.: Az például biztos, hogy az egyetemen a szakirányvezetőm Knoll Jánost ismerte. Na most azért nem valószínű, hogy az ország minden gimnáziumában volt valaki, akit ismert. Tehát csak úgy tudott a matematika tagozat a gimnáziumba kerülni, hogy ott a megfelelő szakmai gárda megvan, vagy meglesz. Abban az időben az egész országban csak hét helyen volt matematika tagozat, és hogy az ide kerülhetett, abban benne volt az is, hogy látták a garanciát. Az első tagozatos tanár Knoll Jancsi volt, és a következő menetben jöttem aztán én.

A.I.: Akkor ez egy szakmai elismerés volt, egyfajta kiválasztódás.

T.J.: Hogyne, egyfajta bizalom is. Ehhez azért valamit le kellett tenni az asztalra, hogy ezt a lehetőséget meglássák az emberben. Azt el lehet mondani, hogy a matematika tagozatos osztályokban, nemcsak az enyémben, bármelyikben, nem volt olyan tanítványunk, aki ne tanult volna tovább. Százszázalékos volt az egyetemre való felvétel.

A.I.: Ez volt a híres „versenyistálló”? Mi a véleményed erről? Arról, hogy a Lovassy elit gimnázium, és azokról az ironikus felhangokról, amelyek ehhez kapcsolódnak?

T.J.: Én azt tartom nagyon fontosnak egy iskolában, hogy megvan-e az a bizonyos hozzáadott érték. A hozzáadott érték nagyon fontos, és a kollégáim, akik a matematika tagozaton tanítottak, osztályfőnökök voltak, nem gondolták, hogy aki matematikából nem jó, az elveszett ember, ez nem így van. Ez nem így van. Ha valaki a sportban vagy a kultúrában kiváló, és emellett még jó tanuló is, az ugyanolyan értékes, mint a legkiválóbb matematikusok.

A.I.: Jóska, fel tudod-e idézni, mikor merült fel benned először, hogy te valamilyen szinten, valamilyen státuszban a Lovassy egyik vezetője legyél?

T.J.: Ennek előzménye volt már, mert felkértek matematika szakfelügyelőnek is. Megmondom őszintén, hogy mielőtt felkértek erre, én olyan nagyon sokat nem gondolkoztam azon, hogy milyen jó volna, ha én matematika szakfelügyelő lehetnék. De hát felkértek, és megpróbáltam azt a szakfelügyeletet úgy ellátni, ahogy kell.

A.I.: Volt benned valamiféle vezetői ambíció, vagy inkább sodortak az események?

T.J.: Ambíció volt bennem, de nem annyira vezetői, mint inkább szakmai. Annak idején mindig volt a Bolyai Társulatnak egy vándorgyűlése, és ott matematikatanárokat felkértek arra, hogy bemutató órákat tartsanak, szakmai gyakorlatot vezessenek. Én is több alkalommal felkérést kaptam

erre. Egyszer például Pécsen voltunk, és valami miatt bedöglött a busz, amivel hozták volna nekem a tanítványokat, a nyolcadikos gyerekeket. Tanítványok nélkül nincs tanóra, így aztán szorultságomban kérdeztem, hogy van-e esetleg a kollégák közül vállalkozó, hogy én az órát megtartanom önekik. Ez egy valószínűségszámítás óra volt, ami annak idején a normális tananyagban nem szerepelt. Matematika tagozaton viszont igen, és az én egyik kedvenc területem is volt a valószínűségszámítás. Hát egyszer csak azt látom, hogy Szőkefalvi Nagy Béla szegedi professzor jelentkezik, hogy ő is szeretne tanítvány lenni. És nagyon kellemes órát sikerült tartani, ő is kérdezett, válaszolt, hozzászólt, és segített abban, hogy kibontakozhasson az óra értelme, hogy milyen egyszerű feladatokon keresztül lehet a gyerekeket bevezetni ebbe a szép tudományba.

A.I.: Az a benyomásom, hogy minden egyéb körülmény ellenére az egy kedélyes, erős hangulatú korszak volt.

T.J.: Igen. Az volt. Annak idején összeállítottunk délutánonként kísérleteket. Akkor már könnyen voltam, mert csak egy állásom volt, a Lovassy gimnáziumban. Minden gondolkodás nélkül azt mondtam, hogy gyerekek, akinek van ideje délután vagy holnap délután ezt vagy azt megcsinálni, jöjjön. És a szünetekben beszélgettünk egymással, és lyukas órákban is beszélgettünk egymással, sakkoztunk is, ha nagyon ráértünk éppen.

A.I.: Szeretnék rátérni az igazgatóságra. Ez azért azt jelentette, hogy egy nagyon másféle, egy sokkal hivatalnokibb munkára kellett átszilipelni. Hogyan lett akkoriban valakiből igazgató? És mennyire volt ez neked könnyű döntés?

T.: Én azt vallom, hogy sokkal jobban érezheti magát az ember akkor, ha egész életében nem mindig ugyanazt csinálja. A tanítás, az persze egy kicsit más. Az mindig más, nincs két egyforma osztály, nincs két egyforma óra, hiába tanítom ugyanazt a témakört, egy másik osztályban már másként kell csinálni, biztos, hogy másként kell csinálni. De hogy ne kerülgessem a kérdést, én szerencsére mindig ajánlatokat kaptam. De ha egy ajánlatot kapok, akkor nyilván mérlegelem, hogy ez engem érdekel-e, mérlegelem azt, hogy meg tudom-e csinálni, hogy jól tudom-e érezni magam. Én a megyei művelődési osztályról kaptam egy felkérést, hogy Knoll János nyugdíjba megy, és elvállalnám-e az igazgatóságot. Egy évre, ha jól emlékszem, hogy átmenetileg elvállalnám-e. Akkor azt mondtam egy idő után, hogy elvállalom. Az utána következő ciklusban viszont már pályázni kellett, és akkor hozták azt a döntést, hogy ha a nevelőtestület titkos szavazás alapján nem választja meg az illetőt, akkor nem lesz igazgató. Azt lehetett kinevezni, akit a nevelőtestület titkos szavazással megválasztott.

A.I.: Jóska, amikor téged megválasztottak, volt-e valamilyen víziód arról, hogy Te milyen Lovassyt akarsz?

T.J.: Igen, volt. Az iskola imázsának a felépítése közben érthetően a legfontosabb az volt, hogy a tanulmányi eredmények milyenek. Ehhez igazodott kezdetben az iskola maga. Tehát az elismerés azoknak a diákoknak szólt, és ehhez a nevelőtestület ragaszkodott is, hogy csak az kaphasson különböző dicséreteket, aki kitűnő tanuló. De iskolába nemcsak azért jár egy gyerek, hogy a matematikát vagy a történelmet meg minden mást kiválóan tudja, hanem ezen kívül még nagyon sok mindent csináljon ez a gyerek. Sportoljon, fessen, mondjon, írjon verset, erejéhez és tehetségéhez mérten. Én akkor is úgy éreztem és most is úgy érzem, hogy a tantestület egy része nem nagyon értett azzal egyet, hogy dicsérjük meg azt a gyereket is, aki mondjuk kiváló sportoló, vagy nagyon jól hegedül, és amellet jó jegyzei vannak. Ehhez nehéz volt a tantestületnek hozzászokni, de érzé-

sem szerint ez elindult. Kapor Edit egyébként komolyan partner volt ebben a dologban, de volt olyan is, aki nem.

A.I.: Ha jól értem – divatos szóval élve – ezek a paradigmaváltás konfliktusai voltak. Arról volt szó, hogy a Lovassy gimnázium elit gimnázium, ebből nem engedünk, de ezen belül hogyan fogalmazza meg, esetleg hogyan fogalmazza át magát.

T.J.: Igen, és az ilyesmi mindig óhatatlanul vitákkal, konfliktusokkal is jár. De én azt hiszem, hogy ez a Lovassyban ma már nem gond.

A.I.: Nem, valóban. Ez ma szinte pontosan úgy van, ahogyan az előbb elmondtad.

T.J.: Ennek örülök. Ez egyébként nem engedmény. Dicséret csak annak jár, aki valamiből kiemelkedő és mindenben jó. Azt viszont nem várjuk el, hogy csodalények legyenek. De volt ennek más összefüggése is. Az, hogy egy iskola reáltárgyakból erős, az egy dolog. De ez a munkaközösségek között rivalizáláshoz is vezetett, és én nagyon határozottan szerettem volna a nyelvoktatást megerősíteni. Annak idején még úttörő dolognak számított az anyanyelvi nyelvtanárnak az alkalmazása. Én azt hiszem, hogy ez is hozzájárult, hogy ilyen nyelvtanárt, nyelvtanárokat alkalmaztunk, ez is hozzájárult ahhoz, hogy a Lovassy a nyelvtudáson keresztül nyitottá tette a világot a tanítványai számára. A féloldalas iskolát én nem tartom elit iskolának. De ez a munkaközösségek között is problémákat okozott, mert a matematikatanárok lehet, hogy tőlem azt várták volna el, hogy a nyelvoktatást én annyira ne támogassam. A másik a fakultáció. Ezért is harc folyt annak idején. A fakultációs lehetőség óraszámokat jelentett, kifejezte egy-egy tárgy helyét, elismertségét. Én azt mondtam, hogy ne úgy szervezzük a fakultációt, hogy meghatározzuk, miből mennyi lehet, hanem mérjük fel, hogy mire van érdeklődő gyerek, és minden szakma próbálja a gyerekeket meggyőzni, hogy ezt vagy azt a fakultációt válasszák. Ha ez mégse jött össze, akkor az a fakultáció nem indul, viszont ahol meg igény van, az indul.

A.I.: Ez a rendszer tehát újraosztotta a szerepeket, hiszen nagy lehetőséget adott a diáknak, a szülőknek, a családnak eldönteni iskolai kérdéseket.

T.J.: És a pedagógusnak is, mert megvolt a lehetősége, hogy ő a saját tehetségével, a saját példamutatásával odacsalogassa a gyerekeket, megnyerje őket a saját tantárgya ügyének. Ezt a helyzetet az iskolán belül is mindenkinek el kellett fogadnia.

A.I.: Sok konfliktus volt ebből?

T.J.: Igen. Lehetett érezni, hogy ha nem is szabtuk újra a Lovassyt, de a hangsúly azért áttolódott a matematikáról más szakok felé, és aztán volt is, aki mondta, hogy a matematikát azért egy kicsit jobban kellene támogatni.

A.I.: Volt ennek személyes vonatkozása is?

T.: Igen. Amikor kiment a híre, hogy engem fognak igazgatónak kinevezni, rögtön éreztem a közeledéseket. Én meg erről úgy gondolkodtam, hogy ha bekerülök egy pozícióba, akkor nem biztos, hogy a barátaim lesznek a legjobb tanárok. Én vezetőként az egész Lovassyért akartam felelősséget vállalni, és ebben benne voltak a barátaim is, meg a nem-barátaim is.

A.I.: Most már különösen érdekel, hogy – akár valóban elfogultan is – de mi a véleményed arról, hogy a tantestület választja az igazgatót?

T.: Én ezt a szisztémát nem tartottam feltétlenül jónak. Legyen ott a nevelőtestület titkos szavazással kialakított véleménye, meg a különböző jogosultaknak a véleménye, ez legyen világos a döntéshozók előtt. Én azt is elfogadnám, hogy akit egyáltalán nem támogat a nevelőtestület, azt

a fenntartó önkorlátozó módon ne válassza meg, de mégiscsak a fenntartó válassza ki a vezetőt.

A.I.: Ez persze nagyon személyes kérdés is, hiszen téged aztán éppen a nevelőtestület nem választott meg végül másodszor igazgatónak. Emlékszem jól arra a délutánra, ahogyan számolták hangosan a szavazatokot, és elég sok volt a nem, aztán lehetett már látni, hogy nem lesz meg a többség. Ezt hogy élted meg?

T.J.: Én oda úgy ültem le, hogy ha egy kétharmados támogatásom nincs, akkor nem fogom elvállalni. Megmondom őszintén, nem tudtam mi lesz ennek az eredménye, nem nyomoztam utána. A szavazás után a Művelődési Osztály megkeresett, hogy vállaljam el az igazgatóságot egy évre, de nemet mondtam.

A.I.: Nem omlott akkor benned egy kicsit össze a világ?

T.J.: Nem. Hazudnék, ha azt mondanám, hogy nem esett rosszul, nyilván akkor rosszul esett, de tudtam azt, hogy vannak lehetőségeim. Meg visszatérve arra, amiről már beszéltem: nem biztos, hogy azt szívesen vállaltam volna, hogy harminc évesen megválasztottak igazgatónak, és hatvankét évesen onnan megyek nyugdíjba. Tehát olyan nagy tragédia nem történt. Nyilván kellemetlen volt.

A.I.: Nehéz lehetett másnap a kollégák közé odamenni.

T.: Nem volt az. Nekem saját magamban elrendezni a dolgokat, az volt esetleg nehéz. De hát ugye sportoló is voltam, és ott előfordult, hogy kikaptunk, de a következő meccsre ugyanúgy mindent beleadott az ember, és akkor az meg sikerült.

A.I.: Én úgy emlékszem vissza, hogy amikor mindez lezajlott, valami olyan döbbenet, olyan feszültség volt a levegőben, amit alig lehetett elviselni. És ebben nem volt rosszindulat, ebben a feszültségben. Akkor többen azt mondták nekem, olyanok, akik tudták, hogy én jóban vagyok veled, hogy menjek be utánad az irodába, és mondják pár vigasztaló szót. És én nem mentem be. Megmondom őszintén, meg is rémültem a dologtól, meg hát mit tudtam volna mondani. És nem mentem be. Jól tettem volna, ha bemegyek?

T.J.: Nem.

A.I.: Jóska, zárjuk is ezt le most. Aztán elég hamar pályát váltottál, és a fenntartóhoz kerültél. Ha Veszprém egy kis városállam lenne, akkor te váltál az oktatási államtitkára. Onnan milyennek láttad a Lovassyt?

T.J.: Az úgy volt, hogy ott is felkértek. Akkoriban volt ez a bruttószítés nevezetű herkenyű, és nekem mint matematikusnak nem okozott nehézséget, hogy egy egyszerű számítási módszert kidolgozzak arra, hogy mekkora bruttó összeg kell ahhoz, hogy... És akkor elhívtak engem mint matematikust, talán próbaképpen, és bizonyos dolgokban megkérdeztek, hogy hogyan lehetne ezt megcsinálni. Na most akkor én azt könnyedén, rögtön meg tudtam volna mondani, de azért gondolkodtam rajta, hadd lássák, hogy milyen nehéz ez, aztán másnap megmondtam, hogy mit kell csinálni. És ez működött. Megmondták, hogy pályázni kell, beadtam a pályázatot, és akkor így művelődési és sportiroda-vezető lettem.

A.I.: Onnan nézve változott a Lovassy-képed?

T.J.: Igazgatóként nekem is az volt a feladatomban, hogy az iskola színvonalát megtartsam. És minden utánam következő igazgatónak is ez volt a feladata, benne lenni az első tízben nagyjából. Én úgy láttam, hogy ez sikerült, és egy volt lovassys igazgatónak ennél kellemesebb tapasztalata nem lehet. Ebből a szempontból az új szerepben sem változott a képem a Lovassyról.

A.I.: Hajlott néha a Lovassy felé a kezéd?

T.J.: Hajlott néha a kezünk arrafelé, igen, de ebben a kollégáim is támogattak. Úgy emlékszem, hogy néha még a képviselőtestület is hajlott rá, hogy a Lovassy kapjon egy kicsit többet, tehát a

normatíván felüli összeget, mert azt azért sikerült megcsinálni, hogy valamilyen szisztéma szerint osztottuk szét az álláshelyeket. Akkoriban tértünk át a feladatfinanszírozásra. Aztán nem sokkal később a szegediek dolgoztak ki valami hasonlót, sőt aztán a minisztérium is, de a mienk egyszerűbb volt, áttekinthetőbb meg folyamatában követhetőbb.

A.I.: Jóska, megengedsz végül néhány magántermészetű kérdést?

T.J.: Hogyne, persze.

A.I.: Minden embernek van, vagy talán vannak olyan életútjai, amelyeket nem járt be. Ha te nem tanárrá lettél volna, mi lehetett volna még?

T.J.: Építészmérnök. Mert a padtársammal együtt, ő s egy matematikus volt, vele ketten az iskolából a műszaki egyetemmel felvettük a kapcsolatot, ők adták a feladatot, hogy mit rajzoljunk le. Az axonometriával, az ábrázoló geometriával már ott, középiskolás koromban megismerkedtem, és küldtük a rajzokat vissza az egyetemnek.

A.I.: De végül mégsem lettél építész...

T.J.: Nem lettem építész.

A.I.: Soha nem bántad meg? Ha beleülhetnél most az időgéphez, a tanárságot választanád megint, vagy inkább az építészetet?

T.J.: Tanárt. Tanárt. Egyértelműen.

A.I.: Pedig építészként talán több elismerést kaphattál volna.

T.J.: Én tanárként is az összes lehetséges elismerést megkaptam. Az unokám, mind a két unokám kedvenc programja az, hogy fent az emeleten van egy szekrény, amiben az okleveleket meg a kitüntetésekét őrizgetjük, és akkor azt mind végig kell nézni, amikor jönnek. A kezébe adom, kinyitja, kiveszi, megforgatja, már kívülről tudja, mi micsoda.

A.I.: Büszke vagy a kitüntetéseidre?

T.J.: Van, amire büszke vagyok.

A.I.: Mondanál példát?

T.J.: Hát ugye először is a Beke Manó-díj, ez egy szakmai díj, a matematika szakmai díja. Én nagyon örülök annak a díjnak is, amit itt helyben kaptam, ez a Ranolder-díj, mert az mégiscsak helyi adományozás, egy olyan díj, amit az itteni kollégák javasoltak és adtak. A harmadik pedig, a Közszolgálati Arany Érdemkereszt.

A.I.: Ha mondanod kellene három olyan kollégát, aki nélkül a pályád nem lehetett volna az, ami lett, kiket választanál?

T.J.: Hát ugye sorrendben. Knoll János. Kaporné Edit. Békefi Zsuzsa. És egy negyediket, egy negyediket is szeretnék mondani. A negyedik pedig a tehetséges, szorgalmas diák.

A.I.: Jóska, én nagyon régen ismerlek, egészen közelről is. Hihetetlen szinte, mennyire nem látszik rajtad az idő. Lehet, hogy Te érzed, de nem látszik. Mi a titkod?

T.J.: Az nem biztos, hogy úgy általában tudom, mi a titka, de hogy nekem mi az, ami ebben segít, azt tudom. Az a család. A család. A feleségem, a gyerekek, az unokák. Itt tornáztat a kisunokám, ezen a szőnyegen. Aztán azért az építési hajlamaimat is kiéltem egy kicsit, mert minden segítség nélkül felépítettem egy nyaralónak az alapját, úgy, hogy csak a tetőt kellett rátenni. A feleségemmel együtt a vöröskő faragáson keresztül a fehér kő faragásáig mindent kitanulmányoztam ott szépen, közös erővel megraktuk, ő fogta, amíg én bezsaluztam, és szerettem azt csinálni. Meg a szőlő, ugye van ott egy kis szőlő, kétszáz négyszögöles. Meg a horgászat is, a horgászat is, de nincs több

1711–2011

IGAZGATÓPORTRÉK

időm horgászni, mint amikor dolgoztam, mert az unoka, meg a két kert, meg a két ház, mindig van annyi program, amit meg kell csinálni. Én akkor érzem nyugodtnak magam, ha minden nap van valami, amiben előre jutottam, tudod? Tehát hogy nem telik el olyan nap, amikor azt mondom, hogy csak ettem meg ültem meg aludtam. Ez nekem nagyon sokat segít.

A.I.: Tegyük fel, hogy ez az Évkönyv, amiben ez a beszélgetés megjelenik, megmarad, és mondjuk száz év múlva az akkori lovassysok kezébe kerül. Mit üzensz nekik? A négyszáz éves Lovassynak?

T.J.: Mit is? Alkalmazkodjon, de őrizze meg világos értékrendjét és követelményrendszerét, hogy továbbra is kiváló iskola maradjon.